

להגך השכם והרגו, וכפריים, שבהם נערכה התקפה כלשהי על אנשיהם, נהרסו ע"י ההולנדים הרס גמור — זה האמצעי היחידי שהאינדים היו עשויים להבינו. בשעות הלילה היתה התרגשות ניכרת שוררת במחנה. האינדים היו נוהגים לחזור ולהתקרב אל גדר התיל, להטייל רימון, סתם, בסמכם על המקרה, שאולי יפגע במישהו. קלעים שרקו מעל לראשינו, ולפריקים עברו דרך קירותיו של צריף מעוֹר־הקצינים, עבוד מקלעיהם ברקו שלנו השיבו אש בהתלהבות, בירותם בכיוון להבות-הלעז של הרובים היפניים. לפריקים, לאחר פרץ של אש, שומעים היינו צריחות-כאב ואנקות — תחבולה יפנית בדוקה, שכונתה לפתותנו לצאת ולחפש גופות של פצועים והרוגים, שעה שהם מצפים לנו במארב. מפוקחים היינו מכדי לנפול בפח יקוש בולט כל כך, ונוהגים היינו לא לצאת מעמדותינו עד צאת מכוניות השריון של פטרול הבוקר. כל זמן שהייתי שם לא נמצאו גופות, אך קילוחי דם שנסתמנו על פני הקרקע העידו על מה שנתרחש. מצאנו את המשעולים, שבהם נתקברו צלפיהם אל המחנה, אך מפני טעמים פוליטיים לא הורשינו לזרוע בהם מוקשים. אכן, נראה כי נמצאנו שם כדי שיירו בנו, והוצרכנו לסמוך על הנס, ולנסות מזלנו. „התקפת ההוגעה“ הערבית ע"י האש המסרידה החלה, בדרך כלל, בשעה 11 לערך, ואנו נוהגים היינו לצפות לה עד שתיים עשרה, ורק לאחר כך לעלות על משכבנו. לילה אחד, בשעות הערב המוקדמות, לאחר שנראה היה כאילו אין דבר עתיד להתרחש ועלינו על משכבנו, ניתכה עלינו אש-צלפים כבדה, וקלעי תת-מקלעים פצחו ועברו את קירות חדרנו בגובה מועט מעל לראשינו. צלפיהם הטיבו את דיוק קליעתם לאחר האימון שאימננו יפנים; אך הספקנו להתחמק בעוד מועד ומצאנו מקלט מאחורי חביונות-הנפט. היפנים מסרו כמויות זין ותחמושת גדולות ל„אינדים“ וכמה קצינים יפניים נשאר לזמנם בטקטיקה של צלפות. הם סיגלו לעצמם את שיטות היפנים לירות מעל עצים, ולבנות מחסומי דרך בעורפן של שיירות, כדי לעכבן ולפגוע בהן בשוכן. הגיעונו ידיעות על התקפה, שה„אינדים“ נתכוונו לערוך על מסלול-ההמראה הארעי באחד הערבים. ואכן הותקפנו ע"י כמה מאות „אינדים“, שניסו לשטוף את המחנה בזניקת-סער. אותה שעה נתחזק כוחנו ע"י תגבורת „גורקאים“ ונוסף לכך גם בתגבורת אנשי רגימנט הר.א.פ. ואפילו כך — הצליחו כמה מן האינדים להיכנס לתוך התבצור המבטיח את הדרך, ולגרום כמה אבידות, לפני שחוסלו ע"י הגורקאים. הם תקפו בחסותה של אש כבדה ומכוונת היטב שנורתה ע"י חילות-החיפוי שלהם, אך לא יכולנו לדעת, אם במקרה זה נהגו בהם קצינים יפניים. כל עמדות מקלעי הברק שלנו הותקפו, אך המתקפים נהדפו, לאחר שסבלו אבידות כבדות. קלעים חדרו דרך כל צריפי המחנה, וכמה אנשים נפגעו. אילו היתירו לנו למקש את נתיבות-הגישה, היה בטחוננו רב יותר, אך שוב, שיקולים פוליטיים היו המכריעים. למזלנו נתרכו ה„אינדים“ בהתקפה על המחנה ולא שמו פניהם למסלול-ההמראה הארעי. ע"י השמוש בחומר נפץ יכלו לגרום לו נזק עצום ולהיציא את המסלול מכלל פעולה לכמה זמן. דבר זה עלול היה לשמש תקלה רצינית, לפי שכל אספקתנו היתה תלויה בתחבורת-אוויר.

הידיעה, כי כל הגייסות הבריטיים יוצאו מאינדונזיה בסוף נובמבר 1946, היתה משמחת ביותר. היתה זו מלאכה כפוית-טובה — למלט משפחות סיניות והולנדיות מידי ה„אינדים“ ולהיות מועדים להתקפות ללא הפוגה וללא תגמול.

באתונות הצבאית

י. ה. רוזנקרניץ

מגמות במחשבה הצבאית

סופרים צבאיים בכל רחבי העולם מרבים לעסוק בלימוד לקחי המלחמה שנסתיימה זה עתה, אך הם עומדים תוהים ונבוכים נוכח העובדה, כי הגדול שב„חידושי“ המלחמה האחרונה הופיע על במת החזיון מאוחר מדי שאפשר יהיה להסיק ממנו מסקנות איסטרטגיות וטקטיות המתבססות על הנסיון.

הנסיבות מעלות עתה במידת מה בזכרון את המצב ששרר לאחר מלחמת 1914/18. כעתה כן אז הופיע כל־יזין חדש — למען הדין: שנים — בשלהי אותה מלחמה — הטנק והמטוס; כעתה כן אז לא פותחו ולא הופעלו במלואם לפני סוף המלחמה, והיה הכרח לבסס את שיעור ערכם ככל־יזין עיקריים לעתיד לבוא יותר על הדמיון מאשר על הנסיון.

הקורא בכתבי־העת הצבאיים שברחבי העולם — אמריקאיים, בריטיים, צרפתיים ושווייציים (הרוסיים אינם מגיעים לארץ־ישראל, אבל תרגומים רבים מהם מתפרסמים בכתבי־העת האמריקאיים) — יתפלא למיעוט המקום המוקדש למסקנות הנובעות מענין פצצת־האטום, אף כי כמה מן הסופרים יודעים ומכירים, כי „להניח גורם זה מחוץ לחשבון בשעת עיון באיזו בעיה צבאית אקטואלית — פירושו לשחק את המלט בלי הנסיך“ (מיור א. ג'. ווילסון M.C. מברידגת הקלעים, ב„ג'ורנל של מכוני־השירותים המאוחד“, אבגוסט 1946). חלק גדול מן הספרות הצבאית כיום נעשה על ידי כך בלתי ריאלי במידת מה, וממילא גם תלוש במידת־מה מן המציאות.

אם נתרגם דברים אלה ללשון מדויקת יותר הרי פירושם הוא, כי עמי העולם — והעם הבריטי במיוחד, אף כי לא הוא בלבד — מתכוונים שוב, כביכול, למלחמה שחלפה, תחת להתכונן לזו שתבוא. אכן, אותו סופר צבאי עצמו קובע, כי תחילתה של מלחמה דומה תמיד לסופה של המלחמה שקדמה לה, הואיל והשינויים הגדולים מתהווים תוך כדי מהלך המלחמה, וכי בלימוד הלקח מאחרוני השלבים של המלחמה שנסתיימה יש על כן משום תכונה לקראת ראשוני השלבים של המלחמה הבאה. „מתכונת

השלבים המוקדמים של מלחמת 1914/18 — אומר הוא — „היתה דומה הרבה יותר למלחמה הצרפתית-פרוסית מאשר לשלבי הסיום ב-1918“, והדמיון שבין החדשים הראשונים של מלחמת 1939/45 במערב למלחמת החפירות של 1914/18 בולט עוד יותר. עם זה בולט ביותר מיעוט הדמיון שבין המלחמה נוסח קרמיניו ב-1939 לבין מתכונתה של מערכת נורמנדיה וצליחת הריינוס ב-1944/45.

על כל פנים — טעות נטעה, כמובן, אם נחשוב כי הסכנות החדשות והאפשרויות החדשות הכרוכות בשימוש באנרגיה האטומית לצרכים צבאיים אינן משמשות עילה למחשבתם של סופרים צבאיים רבים, אף אם לא יעסקו בהן במישרים. למעשה הוסקה, כמובן, כמה מסקנות טקטיות ברורות ומרחיקות לכת, עוד לפני שנתגבשה ונתבלטה איזו איסטרטגיה בהירה מן התווה האטומי, מסקנות הניכרות במגמות המחשבה הצבאית החדשה. אפשר לסכם מסקנות אלו בהגדרות הבאות, לפי סדר החשיבות שמייחסים להן: מגע קרב במהודק; מגמת הפיזור; ניידות; הגנה היקפית.

מגע קרב במהודק: דומה שהמסקנה הטקטית המרחיקה לכת ביותר שנתבלטה עד כה, היא ששני הצדדים הלוחמים ישתדלו בעתיד למנוע את קיומם של „שטחי ההפסקה“ שבין קווי החזית. אפשר שיבקשו לעצמם בטוחות מפני התקפה אטומית בקיום מגע מהודק עם האויב, באופן שלא יוכל להשתמש בכלי-זין בעל רדיוס-פעולה נרחב כזה בלי שיפגע בכך גם בגייסותיו שלו. בדברו על פעולות חיל מוטס בעתיד אומר המיורגנרל ג'ימס מ. גאווין (ירחון חיל-הרגלים של צבא ארה"ב, ינואר 1947): „יותר משישתדלו להתרחק מלחץ האויב יבקשוהו, הואיל ורק ע"י מגע קרוב של גופי-צבא ניכרים תהא אפשרית החסינות החלקית מפני התקפה אטומית אויבת“. אף כי דברים אלו נאמרו ביחס לנחיתות חיל מוטס בלבד, הם עשויים לשמש ציון למגמה הכללית של המחשבה הטקטית בתנאי סכנות האטום; יש בכך בלי ספק כדי הצעת הפתרון הטקטי הראשון — אף כי פסיבי בעיקרו — לאותו איום, והוא עולה יפה עם כמה מן המסקנות המסתמנות באופק, כלומר עם השימוש בעקרונות הניידות וההגנה ההיקפית.

מגמת הפיזור: שוב נצטט כאן את דבריו של גנרל גאווין: „עקרון-הפיזור בדין שיהא שליט בכל הפעולות הצבאיות לעתיד לבוא“. אפשר שלעולם שוב לא יתרכזו הגייסות כפי שנתרכזו בעבר, כי, דרך משל: ריכוז מוקדם של כוחות-צבא וטכניקה ומלאי של אספקה בדומה לזה שהוכן לקראת ההסתערות על חוף נורמנדיה היה נוצר צריכה קטלנית, אילו נלכד להפצצה אטומית או להתקפת פגזים-מנוהלים. ממש כך חייב יהיה כוח-ההגנה, שיועמד לפני נסיון כהסתערות הנורמנדית, להימצא בהתמדה במצב של פיזור, שאם לאו — ימחה כמעט מעל פני האדמה אף בלי שתדרוך רגל התוקף על החוף. אפשר שלעולם שוב לא יצטופפו גייסות ואניות ליד החוף כפי שנצטופפו אחרי העליה לחוף בנחיתת נורמנדיה. מכל מקום לא יעשו כן אם ירצו למנוע עצמם מחיסול גמור ע"י התקפת הנגד של פגזים-מנוהלים, שודאי וודאי תיערך נגדם; ורק לאחר שיבואו במגע מהודק עם כוחות הקרקע של האויב מותר יהיה להם להתרכז, וגם אז רק ביחס ישר לעצמת התנגדותו של האויב“.

תוך כדי עיון חטוף בעתונות הצבאית שבעולם יתפלא הקורא לשפע המקום והמחשבה שמייחדים לשאלות הפיזור, וקצת פחות מזה — לשאלת הסואה (שהיא שניה

במעלה לגבי בעית פיזור-הכוח). הצורך בפיזור-הכוחות איננו מתייחס, כמובן, אך לפעולות צבאיות בלבד, כי אם, ואולי במידה רבה יותר, למיתקני חרושת, מרכזי אוכלוסים וכד'. למעשה נראים הדברים כאילו כל משטר חיי האומה — לא בלבד המערך הצבאי שלה אלא כל תנוחתה, גם מבחינה גיאגרפית — אפשר שיחול בו שינוי יסודי בנסיבות הסכנה האטומית. וכדי לעמוד על מלוא היקפה של סכנה זאת מן הראוי לציין, כי רוב הסופרים רואים, אגב, סכנה זו לאו דוקא בצורת פצצות-מטוס אלא בצורת אי-נפץ אטומיים שישולבו לתוך קלעים רקטיים (כלי זין מסוג V). כמעט שאינך מוצא מאמר הדן בעניני ציודו של צבא, מחקר מדעי, נכונות תעשייתית, שלא יתן את דעתו לבעית פיזור מתקנים, אף כי על הרוב אין מזכירים כלל את סכנת האטום.

ניידות: — סופרים רבים, בני אומות שונות, העוסקים בבעיות צבאיות רואים אחת הבעיות העיקריות של המלחמה לעתיד לבוא (א בהשגתה וב) בקיומה, של הניידות. ההנמקות השונות המובאות כדי לחזק דעה זו הן: עברה שעתה של ההגנה הסטטית, לפי שאפשר להבקיעה על ידי נחיתות מוטסות לערפה ולהכותה לרסיסים ע"י התקפה אטומית או התקפה אחרת מן האויר, ואפילו ע"י אש ארטילריה מרוכזת ריכוז רב, שהיא עדיין, כפי שהוכח במלחמה האחרונה, אחד מכלי הזין החשובים ורבי-ההכרעה. זאת ועוד: מחמת האנלוגיה שצוטטה לעיל, האומרת כי שלביה הראשונים של מלחמה דומים תמיד לשלביה האחרונים של המלחמה שקדמה לה, יש המניחים שקצב התקדמותם של הגייסות, וכן קצב הפעולות שהושגו מ־1942 והלאה, יהיה קצב ההתחלה של כל מלחמה בעתיד, ולק אגב מהלכה של אותה מלחמה יגדל במידה רבה, בהשפעת התפתחות התעופה והחילות המוטסים. צורך אחרון, שאינו נופל בחשיבותו מן האחרים, הוא הצורך, שמקורו בהתקדמות המחקר בעניני האטום, לפזר את הכוח, דבר המחייב את הוא ניידות לצורך חילוף עמדות מהיר, לאחר שנתגלו ע"י האויב או כשהן נתונות לסכנת התקפה אטומית או מחמת איזו סיבה אחרת שהיא. והרי בסופו של דבר מתאפשרת הגנה-היקפית רק ע"י ניידות מופלגה של גייסות, כליזין וציוד.

בקשר לכך מרבים לדבר — ויש לשער שאין מסתפקים בדיבורים בלבד — על הפיכת המיתקנים שנשאו עד כה אופי "נח" — לניידים. כך, למשל, מסביר הלוטר-גנ. פ. ירצ'בסקי ב"קרטניה וביודה" (מועתב ב"מיליטרי רביו", ארה"ב, אוקטובר 1946), כי הרוסים הגיעו לכלל מסקנה כי התבצורים והמחפורות לחיפוי כלי הידיה, ואפילו בתנאי מערכת הגנה, כשהם "כפותים למקומם" — לעתים קרובות אי-אפשר היה להחזיק בהם פשוט מחמת עצמתה של ההפצה הארטילרית, ועל כן התחילו להשתמש בתבצורי שריון, שהם "ניידים", בצורת תותחי-מנוע, טנקים או "מכונות קרב מיוחדות כשרות-נזע" אחרות. מכל מקום נראה הדבר, לפי אותו מאמר, כי התבצורים עצמם (הגנרל ירצ'בסקי קורא להם "מחפים") נשאו עד כה, לפחות מקצתם, אופי "נח", אך נבנו באופן שהתותחים, הטנקים וכ"י יוכלו לנטשם, בעזרת מנועיהם הם, תוך דקה אחת בלבד לאחר שתינתן את-לאה לכך, אם לשם חפיסת עמדות-קרב ואם לצורך פיזור². בד בבד עם התפתחות זו מוצאת לה מהלכים נרחבים הדרישה לכליזין קלי-משקל יותר, שחשיבותם

(1) "הכוכב האדום" — העתון היומי של הצבא האדום. — המערכת.

(2) וכמובן גם לנזע לאיזה מחפה דומה אחר. — המערכת.

לצורך הניידות מודגשת ע"י סופרים רבים; בבזוקה, ב"פנצרפאסט", ובדומה להם רואים את כלי-הזיון הסטנדרטיים של חיל-הרגלים לעתיד לבוא.

אכן, מגמה זו של ניידות גדלה והולכת ונעשית דחופה ביותר לאור ההתפתחות שחלה בכוחות-האוויר ובחילות המוטסים, וזו מצדה משפיעה, שוב, על ההתפתחות הנ"ל את השפעתה החזקה ביותר. בעוד שגידול כוח-האש וכוח-הנפץ "מברית" את החייל הרגלי יותר ויותר אל השריון (כבימים עברו), — דנים עתה בכובד ראש בכמה חוגים אפילו בשריון-גוף, ובעוד שלמעשה רואים רבים את החייל הרגלי לעתיד לבוא כמשוריון או לפחות מוסע ברכב-שריון, הרי הצורך בניידות ובמהירות מפנה את מחשבת אנשי הצבא למוטסים, והפעם לא כנושאי-פצצות, אלא כנושאי-חיילות. בכתב-עת הבריטי של "מכון-השירותים המאוחד" מדבר המיור א. ג'. וילסון במישרים (במאמרו הנ"ל: "עתיד חיל-השריון כחיל אשר נועד לניידות") על "כוחות החילות המוטסים המשוריינים של העתיד", בעוד שב"ירחון חיל-הרגלים" האמריקאי משרטט הגנרל גאווין קוי יסוד ל"צבאות המוטסים של העתיד".

יתכן כי פלישה לעתיד לבוא תיערך ע"י כוחות מוטסים ולא ע"י כוחות נחיתה ימיים; התקדמות בדרך היבשה שתיעשה בצורת דילוגים-מוטסים הרחק לערפו של האויב ובעצמת שריון שנתאפשרה עכשיו, אם ע"י גידול קיבולת הנשיאה של המוטסים ואם ע"י טכניקת-הצנחת-האספקה, שפותחה לראשונה עד כדי שלימות והודגמה ע"י וינגייט בבורמה. הגנה-היקפית: תמונה זו של אורח-מלחמה לעתיד לבוא — מלחמה הנתונה לסכנת האטום, מלחמה רבת-מהירות של חיילות-מוטסים ומשוריינים — מובילתנו באופן לוגי ולוגיסטי³ למסקנה העיקרית הרביעית שהגיעו אליה סופרים רבים: הצורך המוחלט בהגנה היקפית של 360 מעלות. במלחמת העתיד — במידה שניכרים לעין קוי היסוד של מתכונתה — אי אפשר יהיה לומר בודאות מאיזה כיוון עלולה להתפתח כל רגע אפילו התקפת-קרקע. הגנרל גאווין עוקב אחר השינויים בתקן ובמבנה של דיביזיות-רגלים אמריקאית למן מלחמת-העולם הראשונה ועד לאפשרות-האימים של מלחמת-העולם שלישית. במלחמת-העולם הראשונה היתה דיביזיה כזאת מורכבת שתי בריגדות רגלים, שבכל אחת מהן שני רגימנטים של רגלים בצירוף החילות (בריגדה ארטילרית) והשירותים המסייעים. היה זה ארגון המוני (עצמת דיביזיה — 20.000 איש בערך). מפקדות הבריגדות שבדיביזיה, שכל אחת מהן פיקחה על שני רגימנטים של רגלים שימשו מפקדות-בינים טקטיות, והעברת הפקודות ממפקד הדיביזיה ליחידות הקרב היתה לעתים קרובות איטית ביותר; בסה"כ לא היה זה אלא מנגנון-מסורבל ונוקשה במקצת. מלחמת-העולם השניה ראתה את הקרוי בפי הגנרל גאווין "דיביזיה משולשת"⁴, המורכבת שלושה רגימנטים של רגלים. היה זה אירגון קל-מעשה (14.000 איש) ובעל ניידות מופלגת, ללא מפקדות בריגדות. באופן שמפקד הדיביזיה יכול היה

(3) לוגי — הגיוני; לוגיסטי — לפי כניו לאותו ענף, בתורה ובמעשים הצבאיים, העוסק בחישובי תנועת הצבאות והסעת מטענם, וכן בשיכונם, אספקתם, וכתוצאה מזה — גם ציודם בתחמושת. ה"לוגיסטיקה" היא יסוד הכרחי לכל שיקול אופרטיבי.

(4) התפתחות, שבצבאות יבשת-אירופה באה לידי גילוי כבר באמצע מלחמת העולם הראשונה. — המערך.

לנהל ניהול מיישרים כל אחד משלושת הרגימנטים הרגליים שלו. אירגון משולש זה, אומר הגנרל גאווין, "כונן באופן כזה, שאת שני חלקיו אפשר יהיה להעמיד מול האויב הידוע, ואת השלישי אפשר יהיה להחזיק ברובה". "אויב ידוע" — פירושו, כמובן, אויב שהמפקד יכול לדעת מראש מאיזה כיוון בערך עתידות מהלומותיו להינחת. אירגון משולש זה, שבחלקו סיגלו לעצמו גם "הואהרמסט", נתפורר בחופי נורמנדיה, בשעה שמפקדים גרמניים עמדו בעת ובעונה אחת בפני התקפת נחיתה מן-הים מצפון ובפני התקפה מוטסת מדרום; מפקד גרמני אחד ניסה לכונן מינייה וביה הגנה לכל עבר ע"י חלוקת הרובה שלו לשניים, אבל נחיתה מוטסת לבין שני התצאים ניתקה אותם לגמרי זה מזה.

התקפה משני כיוונים או יותר, שונים לגמרי זה מזה, שכמעט אי אפשר כלל לראותם מראש, יתכן שתהיה בחזקת כלל, ולא בחזקת יוצא מן הכלל, במלחמה לעתיד לבוא, שכן אפשר שלמעשה לא יהיו לא, "חזית" ולא, "עורף" לפי המושגים המקובלים. הגנרל גאווין מגיע לכלל מסקנה שדיביזיות העתיד בדין שתהא "מרובעת", "בדין שתהא מוטסת או הולמת צרכי מסע בדרך האויר". שוב תהא מורכבת מארבעה רגימנטים של רגלים תחת שלושה, כדי שאפשר יהיה "לפרוש" אותה לארבע רוחות השמים. כולם יהיו נתונים לפיקודו הישיר של המפקד הדיביזיה. במקום מפקדות-הבריגדות של מלחמת-העולם הראשונה, יש לכונן שתי "מפקדות-קרב ניידות" העשויות לנהל ולהפעיל כל כוחות שהם הנמסרים להן ע"י מפקד הדיביזיה לצורך הקרב ולשעת הקרב. מפקד הדיביזיה, מצדו, יוכל להעמיד כל שני רגימנטים לפיקודה של כל אחת מ"מפקדת הקרב", ופירוש הדבר הוא שיוכל להילחם בכל כיוון". כן יוכל להעמיד מלכתחילה יותר משני רגימנטים לפיקודה של "מפקדת קרב" אחת, אם יהא סבור שהנסיבות דורשות לעשות כן. כל הארטילריה הדיביזיונית תאומן ותנהלה במרוכז.

הכרה זו בצורך לערוך הגנה היקפית, ונשנית וחוזרת בכתבי-העת הצבאיים בכל רחבי העולם. וביטוי לכך ניתן לא בלבד בהצעות נסיון לתקן ולמבנה של גופי-הצבא לעתיד לבוא. דוגמת הצעותיו של הגנרל גאווין. הקורא בכתבי-העת הצבאיים מבחין במגמה זו בתכניות לבנות כנים ובתי-תוחת העשויים להסתובב כדי 360 מעלות, בדרישה הגוברת מיום ליום לארטילריית-מנוע ולפיקוד מרוכז עליה בדיביזיה, או אפילו בהיקף של קורפוס. באופן שייקל להעתיקה ממקום למקום ומתעודה לתעודה; כן ניכרת מגמה זו בכמה תכניות ודעות טקטיות או טכניות אחרות.

ארבע המסקנות אשר בהן טיפלנו כאן — מגע קרב במהודק, מגמת הפיזור, ניידות והגנה-היקפית — אינן, מכל מקום, העקרונות היחידים, שקבעו הסופרים הצבאיים על יסוד לקח המלחמה, וכן אין הם השינויים היחידים שודאי יחולו בתפיסה הצבאית בשל השימוש באנרגיה האטומית לצרכים צבאיים. כך, דרך משל, מתרבה הספרות בענין התיאום וההשלמה ההדדית שבין המחשבה המדעית והצבאית לבין המעשה. כן מתחילים להודות בחשיבות המכרעת שהיא נודעת לרוח החיילות בהתנגשות-האימים שבהתלקחות עולמית אפשרית חדשה; מרבים לדון בבטיות פסיכולוגיות; "משק" האדם" וארגונו; מנהיגות ודמוקרטיה בצבאות. בסקירות הבאות על העתונות הצבאית בעולם, תועלינה כמה מן הבחינות הללו.